

Nr 52

Av herr **Hamilton m. fl.**, om utredning rörande arvs- och gåvobeskattningen.

(Lika lydande med motion nr 42 i Första kammaren)

Alltsedan riksdagen vid 1958 års B-session beslutade om nu gällande arvs- och gåvobeskattning har densamma livligt diskuterats i olika sammanhang beträffande såväl beskattningens aktuella höjd som dess tekniska utformning.

Redan under förarbetet till nyssnämnda beslut framhöll arvsskattesakkunniga starkt behovet av en genomgripande översyn, vilken dock vid tidpunkten för betänkandets utformning ansågs ligga utanför de sakkunnigas uppdrag.

Samtidigt som beslut fattades i frågan 1958 anhöll riksdagen hos Kungl. Maj:t om en allsidig översyn av bestämmelserna rörande arvsbeskattningen. I det av riksdagen godtagna betänkandet från bevillningsutskottet (nr 10) underströks, att en översyn "är angelägen" och bör verkställas "så snart som möjligt". Utskottets ordförande yttrade bl. a. i debatten, att det vore "önskvärt om förutläggningarna för en grundlig översyn kunde föreligga snart".

I samband med behandling 1960 av vissa övergångsspörsmål rörande 1958 års beslut erinrades i bevillningsutskottets av riksdagen godtagna betänkande (nr 41) att ovannämnda utredning begärts av riksdagen, vid vars framtida tillkomst "även spörsmål av nu ifrågavarande slag komma att prövas". Även i anslutning till ett annat betänkande av bevillningsutskottet samma år (nr 46) i anledning av yrkande om översyn av arvsskatteförordningen berördes den begärda utredningen.

Tredje lagutskottet behandlade i anknytning till beslutet om byggnadsminneslagen vid 1960 års höstriksdag arvsskattefrågan, varvid utskottet i sitt av riksdagen godtagna utlåtande starkt underströk behovet av översyn i anledning av det då aktuella spörsmålet.

I direktiven till allmänna skatteberedningen av den 13 maj 1960 framhålles, att det synes "erforderligt verkställa en omprövning av skattesystemet i sin helhet". Arvsskatten nämnes särskilt, när det gäller avvägningen mellan direkt och indirekt beskattning, samt berörs i fråga om direktiven för företagsbeskattning gällande enskilda personer. Däremot säger direktiven, att arvsskattens höjd och huvudsakliga fördelning bör lämnas utanför utredningen, därest icke annat föranledes av resultat som framkommer på andra områden.

Detta motsatsförhållande synes icke tillfredsställande, då det torde vara svårt

att i en så genomgripande utredning som den till allmänna skatteberedningen anförtrodda bortse från arvsbeskattningens nära och tekniska samband med andra skatteformer. Särskilt sambandet med förmögenhetsskatten är intimt — ett förhållande som tidigare berörts bl. a. av arvsskattesakkunniga.

1958 års beslut innebar snarare en teknisk omläggning än en förändring av skattenivån. Därigenom synes alltsedan 1948 en i sig icke avsedd skärpning av beskattningens höjd på grund av förändrat penningvärde ha ägt rum, detta trots att viss höjning 1958 av bottenbeloppen verkat i motsatt riktning. En närmare utredning rörande dessa verkningar synes oss behövlig.

Lagstiftarens strävan efter största noggrannhet och rättvisa har medfört, att bestämmelserna i åtskilliga delar blivit oklara och invecklade, vilket bl. a. kan förmärkas på ett ansevärt antal rättsfall i ämnet när det gäller tolkning av förordningen.

Vidare belastas ställningstaganden och diskussion i dessa frågor av att den offentliga statistiken på dödsbobeckattningens område är mycket begränsad. Det enda representativa statistiska material som finnes tillgängligt synes vara en av arvsskattesakkunniga verkställd undersökning av inregistrerade, skattebelagda bouppteckningar under ett enda år (1/7 1954—30/6 1955).

Med hänsyn till de olika här anförda omständigheterna finner vi det motiverat och ytterst önskvärt att den tidigare begärda utredningen om arvs- och gåvobeskattningen nu kommer till stånd. Härvid torde åtskilliga av de förslag och motioner i detta ämne som väckts åren 1958—1960 kunna, insatta i ett större sammanhang, lämna underlag för en behövlig modernisering. Det bör vara angeläget att en sådan utredning intimt samarbetar med den allmänna skatteberedningen. Vi föreslår, att riksdagen ger till känna en sådan uppfattning genom en förnyad skrivelse till Kungl. Maj:t.

Vi hemställer alltså,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t snarast måtte igångsätta en utredning rörande arvs- och gåvobeskattningen.

Stockholm den 18 januari 1961

Fredrik-Adolf Hamilton

Henrik Munktel

Eric Nilsson
i Svalöv

Gösta Darlin

Hans Nordgren